

6. Симионов Р. Ю. Методология анализа показателей экономического роста строительного предприятия [Текст] / Р. Ю. Симионов // Экономика строительства. — 2006. — № 4. — с. 2 — 13.

7. Статистичний щорічник України за 2010 рік : [Текст] / за ред. О. Г. Осаулен-ка. — К. : Консультант, 2011. — 560 с.

8. Халафян А. А. STATISTICA 6. Статистический анализ данных. 3-е изд. : [учебник] / А. А. Халафян. — М. : ООО "Бином-Пресс", 2008. — С. 199–211

Отримано: 28.05.2012

УДК 69.057

УДК 69.003: 339.187.6

В.І. Черненко

ФОРМИ ТА МЕТОДИ ВИЗНАЧЕННЯ ВАРТОСТІ ЛІЗИНГОВОЇ ОПЕРАЦІЇ

АНОТАЦІЯ

В статті проаналізовано існуючі форми та методи розрахунку лізингових платежів. Вказано спільні елементи, а також відображено основні відмінності та особливості. Висвітлено основні недоліки існуючих методів.

Ключові слова: *вартість лізингової операції, лізингові платежі, методи розрахунку, склад платежу.*

АННОТАЦИЯ

В статье проанализированы существующие формы и методы расчета лизинговых платежей. Указаны общие элементы, а также отражены основные отличия и особенности. Освещены основные недостатки существующих методов.

Ключевые слова: *стоимость лизинговой операции, лизинговые платежи, методы расчета, состав платежа.*

ANNOTATION

The existing methods of calculating of the leasing payments are analyzed in the article. Specified common elements, and also shown the main differences and peculiarities. The main problems of existing methods were covered.

Keywords: *cost of leasing operation, leasing payments, method of calculation, the composition of payment.*

Основна проблема при визначення ціни, за яку лізингоодержувач отримає необхідну техніку в лізинг є відсутність сформованого в науковій літературі визначення ціни такої операції. Нами пропонується ввести поняття «вартість лізингової операції» для визначення необхідних капіталовкладень будівельної компанії-лізингоотримувача для отримання будівельної техніки за допомогою лізингу.

Основою визначення вартості лізингової операції для лізингоотримувача-будівельної компанії є лізингові платежі. Лізингові платежі є способом організації взаєморозрахунків між лізингодавцем та лізингоодержувачем. Саме тому визначення складу, розміру, періодичності виплат і їх суми стає найбільш трудомістким та важливим елементом в організації лізингової операції. В науковій літературі поняття «лізинговий платіж» визначають так:

- лізингові платежі - це одна з форм реалізації права власності на майно. При передачі в лізинг обладнання чи іншого об'єкта власник має право повернути його вартість з надбавкою певного відсотка на капітал [5];

- лізингові платежі - це вартість предмета лізингу для лізингоодержувача [2];

- лізингові платежі - це плата за користування наданим за договором лізингу майном, що здійснюється лізингоодержувачем; розмір, спосіб, форма і періодичність виплат встановлюються в договорі за погодженням сторін [4];

- лізингові платежі являють собою в концентрованому вигляді всю фінансову частину лізингового проекту; вони визначають для лізингодавця як можливість погашення понесених витрат, так і можливість отримання прибутку за угодою [7].

Вітчизняне законодавство не дає офіційного тлумачення поняття «лізинговий платіж». Натомість в «Методичних рекомендація по розрахунку лізингових платежів», затверджених в 1996 р. Міністерством економіки та Міністерством фінансів Російської Федерації, наведено таке формулювання лізингових платежів - це загальна сума, яка виплачується лізингоодержувачем лізингодавцю за надане йому право користування майном - предметом договору [6]. В Україні розмір лізингових платежів та порядок їх сплати визначається договором між учасниками лізингової угоди.

Протирічність та неточність інформації пов'язана передусім з тим, що лізингові операції розглядаються як окремий вид діяльності. У той же час, лізинг являє собою вид інвестиційної діяльності. Саме визнання такої природи лізингового процесу може внести чіткість в процедуру економічного обґрунтування платежів і проілюструвати його основні аспекти на основі інвестиційної теорії і теорії фінансового менеджменту.

Перш ніж розглядати методи розрахунку лізингових платежів, розглянемо сутність лізингового платежу та грошові потоки, а також витрати, які несуть лізингодавець та будівельна компанія-лізингоотримувач при купівлі будівельної техніки в лізинг.

В умовах ринкової економіки обґрунтування лізингового платежу повинно здійснюватися виходячи з необхідності реалізації принципів товарно-грошових відносин між учасниками договору. Тому, передусім, лізингодавцем повинна бути визначена вартість і сформована ціна лізингових послуг. Остання повинна бути такою, щоб результати діяльності дозволяли лізингодавцю компенсувати його витрати і отримувати прибутки. Для лізингоодержувача ціна послуги повинна забезпечити ефективність лізингового договору при рівні витрат, що склався.

Аналіз теоретичних положень і практики лізингової діяльності дозволяє стверджувати, що розмір лізингових платежів залежить від ряду факторів: організаційної схеми лізингової угоди; складових частин лізингових платежів; методу розрахунку лізингових платежів; форми здійснення розрахунків між лізингоотримувачем та лізинговою компанією; періодичності та способу здійснення лізингових платежів; виду відсоткової ставки тощо.

Здебільшого сукупність усіх платежів за договором лізингу в основному складається з:

- 1) авансового платежу;
- 2) періодичних лізингових платежів;
- 3) викупної (залишкової) вартості предмета лізингу.

Згідно з п. 2 ст. 16 Закону України "Про фінансовий лізинг"[1] лізингові платежі можуть включати:

- а) суму, яка відшкодовує частину вартості предмета лізингу;
- б) платіж як винагороду лізингодавцю за отримане у лізинг майно;
- в) компенсацію відсотків за кредитом;
- г) інші витрати лізингодавця, що безпосередньо пов'язані з виконанням договору лізингу.

У той же час проведення лізингової операції супроводжується з боку будівельної компанії-лізингоотримувача великою кількістю інших платежів та витрат, що мають різноманітний характер (рис.1). Підсумовуючи вищезазначене, можна стверджувати, що вартість лізингової операції складається з лізингових платежів лізингодавцю та супутніх витрат лізингоотримувача при отриманні будівельної техніки в лізинг.

Для визначення оптимальної лізингової схеми для лізингоотримувача-будівельної компанії було розглянуто основні методи розрахунку величини лізингових платежів, наведених у вітчизняній та зарубіжній літературі.

В Методичних рекомендаціях для розрахунку лізингових платежів розроблених Міністерством економіки РФ [6] використовується традиційний метод, який враховує витрати лізингової компанії при лізинговій операції. Згідно цього методу загальна сума лізингових платежів розраховується за формулою:

$$ЛП = АВ + В + ПК + Стр + ІВ + ПДВ, \quad \text{де}$$

ЛП - сума лізингових платежів за весь період дії договору;

АВ – амортизаційні відрахування за весь період дії договору;

В - винагорода лізингодавцю;

ПК - плата за банківський кредит лізингодавця для придбання об'єкта лізингу;

Стр - сума, яка виплачується за страхування лізингового майна;

ІВ – інші витрати лізингодавця;

ПДВ - сума податку на додану вартість.

Методичні рекомендації Міністерства економіки РФ припускають розрахунок лізингових платежів на підставі калькуляції витрат лізингодавця. Однак, в розрахунок не приймаються інтереси лізингоодержувача, а також такий метод не враховує вплив зміни вартості грошей у часі.

Лізингова угода передбачає не одноразовий розрахунок між сторонами, а процес отримання та витрати коштів протягом тривалого періоду. Тому деякі дослідники вважають за необхідне враховувати у розрахунках лізингових платежів фактор часу, а також інфляційні коливання [3]. Це дозволяють зробити методи, засновані на теорії фінансових рент [8].

В економічній теорії метод фінансових рент заснований на рівності початкової суми інвестування та сумарної поточної вартості наступних платежів.

Рис. 1. Витрати будівельної компанії-лізингоотримувача при проведенні лізингової операції.

Серед інших методів можна також виділити метод поправочних коефіцієнтів [5], який полягає у визначенні лізингового платежу шляхом добутку вартості об'єкта лізингу на поправочні коефіцієнти:

ЛП = СхК1хК2х... Кн, де:

С - вартість обладнання;

К1, К2 ... - коефіцієнти, які виражають взаємозв'язок умов лізингової угоди (їх кількість і способи розрахунку залежать від умов угоди).

Недоліком такого підходу є нехтування складовими частинами лізингового платежу (ремонт, фактичне використання об'єкта лізингу, обслуговування позикових ресурсів, винагорода лізингодавцю), не враховані фактори вартості грошей у часі і розподіл лізингових платежів у часі.

В ході власного дослідження лізингового ринку, за результатами аналізу та досвіду лізингових компаній практики здійснення лізингових платежів, ми зробили висновок, що всі схеми розрахунку лізингових платежів базуються на теорії зміни вартості грошей у часі. Виходячи з вищезазначеного у практиці лізингових компаній лізингові платежі за методами їх розрахунку поділяються на такі види:

- регулярні платежі, тобто платежі, що здійснюються через рівні проміжки часу, у тому числі:
  - постійні платежі (ануїтет);
  - платежі з постійним темпом зміни;
  - платежі з відшкодуванням вартості предмета лізингу рівними частинами;
- нерегулярні платежі, тобто платежі, що здійснюються через нерівні проміжки часу, відповідно до графіку узгодженому сторонами, в якому вказані певні строки та суми платежів.

Постійні платежі (ануїтет) передбачають виплату однакової суми лізингового платежу через рівні проміжки часу. Основною вимогою є рівність сукупної теперішньої вартості платежів та вартості майна, яке пропонується у лізинг. Сума лізингового платежу розраховується за формулою:

$$A = \left(P - S \frac{1}{(1+i)^n} \right) \times \frac{i}{1 - (1+i)^{-n}}$$

Загальна сума лізингових платежів обраховується як добуток отриманого лізингового платежу та кількості лізингових платежів.

Розглянемо на умовних прикладах різні методи розрахунку лізингових платежів.

Приклад 1.

Вартість предмета лізингу 1000 грн., ставка 15% річних або 1.25% на місяць, строк лізингу прийmemo за 5 місяців, залишкова (викупна) вартість становить 200 грн.

Підставивши значення змінних у наведену формулу отримаємо суму лізингового платежу:

$$A = \left(1000 - 200 \frac{1}{(1 + 0,0125)^5} \right) \times \frac{0,0125}{1 - (1 + 0,0125)^{-5}} = 168,55 \text{ грн}$$

Розподіл лізингового платежу на амортизацію боргу (погашення вартості майна) та проценти проводиться послідовно. Сума, що йде в погашення вартості майна, визначається як різниця суми лізингового платежу та процентів на залишок заборгованості:

$$d_t = A - D_{t-1} \cdot i, \text{ де}$$

d_t – сума, що відноситься в погашення вартості майна в періоді $t=1 \dots n$.

D_{t-1} – залишок заборгованості за предмет лізингу на кінець періоду $t-1$.

З таблиці 1 видно, що сума процентів з часом зменшується, в той час як сума амортизації боргу, навпаки, збільшується. При цій схемі в перших періодах лізингу баланс компанії-лізингоотримувача буде менш ліквідним, фінансова стійкість компанії – порівняно меншою, у звіті про прибутки і збитки компанії буде вказано значні фінансові витрати. Якщо компанія-лізингоотримувач на протязі перших періодів лізингу планує для розвитку виробництва отримувати кредитні кошти в банку, а вартість лізингового контракту для компанії є достатньо значною, необхідно погодити з лізингодавцем іншу схему лізингових платежів.

Зазначена схема побудови лізингових платежів (ануїтет) здебільшого використовується під час лізингу основних засобів загальногосподарського призначення та обладнання, амортизація якого відбувається лінійним методом (віддача або, так би мовити, економічний ККД основного засобу практично не залежить від строку використання та пов'язаного з ним фізичного зносу).

Умови погашення заборгованості по лізингу передбачають зміну (збільшення чи зменшення) *лізингових платежів з постійним темпом приросту (зменшення)* в кожному періоді. Таким чином, задається прискорена (зменшена) амортизація боргу (погашення вартості майна). Розміри лізингових платежів розраховуються за допомогою таких формул:

$$A_t = A_1(1+k)^{t-1},$$

де

A_1 – розмір першого лізингового платежу;

t – період лізингу = 1, ..., n ;

k – темп приросту. Якщо $k > 0$ – відбувається прискорене погашення вартості майна, якщо $k < 0$ – навпаки відбувається зменшення розміру платежів з плином часу.

Таблиця 1

Графік сплати лізингових платежів, погашення вартості майна та процентів з постійними лізинговими платежами (ануїтет)

Лізингові періоди	Залишок заборгованості, (гр.2-гр.3)	Погашення вартості майна, (гр.5 -гр.4)	Проценти, (гр.2*ставка лізингу)	Лізинговий платіж
1	2	3	4	5
1	1 000,00	156,05	12,50	168,55
2	843,95	158,00	10,55	168,55
3	685,95	159,98	8,57	168,55
4	525,97	161,98	6,57	168,55
5	364,00	164,00	4,55	168,55
Всього	200,00	800,00	42,75	842,75

Розмір першого лізингового платежу визначається:

$$A_1 = \left(P - S \frac{1}{(1+i)^n} \right) \times \frac{i - k}{1 - \left(\frac{1+k}{1+i} \right)^n}$$

Розподіл лізингового платежу на амортизацію боргу (відшкодування вартості предмета лізингу) та проценти проводиться так само як і в попередньому прикладі: сума, що йде в погашення вартості майна, визначається як різниця суми лізингового платежу та процентів на залишок заборгованості.

Приклад 2.

Використовуючи дані попереднього прикладу та приймаючи темп приросту рівним 36% річних (3% в місяць) перший лізинговий платіж буде дорівнювати:

$$A_1 = \left(1000 - 200 \frac{1}{(1+0,0125)^5} \right) \times \frac{0,0125 - 0,03}{1 - \left(\frac{1+0,03}{1+0,0125} \right)^5} = 158,85 \text{ грн}$$

Як бачимо з таблиці 2, кожен наступний лізинговий платіж на 3% більший за попередній.

Приклад 3.

Якщо необхідно, щоб лізингові платежі зменшувались з часом значення коефіцієнту k необхідно зробити від'ємним. Використовуючи дані попереднього прикладу приймемо темп приросту рівним -3% річних (-3% в місяць).

Таблиця 2

Графік сплати лізингових платежів, відшкодування вартості предмета лізингу та процентів за методом регулярних лізингових платежів з постійним темпом збільшення платежів

Лізингові періоди	Залишок заборгованості, (гр.2-гр.3)	Погашення вартості майна, (гр.5-гр.4)	Проценти, (гр.2*ставка лізингу)	Лізинговий платіж
1	2	3	4	5
1	1 000,00	146,35	12,50	158,85
2	853,65	152,95	10,67	163,62
3	700,70	159,77	8,76	168,53
4	540,93	166,82	6,76	173,58
5	374,11	174,11	4,68	178,79
Всього	200,00	800,00	43,37	843,37

Таблиця 3

Графік сплати лізингових платежів, відшкодування вартості предмета лізингу та процентів за методом регулярних лізингових платежів з постійним темпом зменшення платежів

Лізингові періоди	Залишок заборгованості, (гр.2-гр.3)	Погашення вартості майна, (гр.5-гр.4)	Проценти, (гр.2*ставка лізингу)	Лізинговий платіж
1	2	3	4	5
1	1 000,00	166,34	12,50	178,84
2	833,66	163,05	10,42	173,47
3	670,62	159,88	8,38	168,27
4	510,73	156,83	6,38	163,22
5	353,90	153,90	4,42	158,32
Всього	200,00	800,00	42,11	842,11

Як бачимо з таблиці 3, кожен наступний лізинговий платіж на 3% менший за попередній. При цьому погашення вартості предмету лізингу в перших періодах відбувається більшими темпами ніж в попередніх

прикладом, як наслідок – лізингова компанія отримує меншу суму процентів. Така схема лізингових платежів може зокрема застосовуватись у випадку прискореної амортизації предмету лізингу, тобто тоді, коли предмет лізингу відчутно втрачає свою продуктивність, а отже і здатність генерувати продукцію (кошти) з плином часу.

Логічним є те, що чим більше по модулю значення коефіцієнту k – тим відчутніше буде розрив між найбільшим та найменшим лізинговим платежем по контракту.

При регулярних платежах з амортизацією боргу рівними частинами розмір лізингового платежу визначається як сума відшкодування вартості предмета лізингу та процентів. При цьому погашення вартості предмету лізингу в кожному періоді відбувається рівними частинами, а сума процентів визначається виходячи з величини заборгованості за предмет лізингу на початок періоду.

Сума періодичного відшкодування вартості предмета лізингу визначається діленням вартості, що погашається на кількість періодів:

$$d = \frac{P - S}{n} = const, \text{ де}$$

d – сума відшкодування вартості предмета лізингу.

Лізинговий платіж визначається за формулою:

$$A_t = D_{t-1} \cdot i + d$$

Залишок заборгованості за предмет лізингу (D_t) на початок кожного наступного періоду визначається як різниця залишку заборгованості на початок попереднього періоду (D_{t-1}) та щомісячної суми погашення вартості предмету лізингу (d).

Приклад 4.

Використовуючи дані попередніх прикладів наведемо графік лізингових платежів у Табл. 4.

Таблиця 4

Графік сплати лізингових платежів, відшкодування вартості предмета лізингу та процентів при регулярних платежах з амортизацією боргу рівними частинами

Лізингові періоди	Залишок заборгованості, (гр.2-гр.3)	Погашення вартості майна	Проценти, (гр.2*ставка лізингу)	Лізинговий платіж (гр.3+гр.4)
1	1 000,00	160,00	12,50	172,50
2	840,00	160,00	10,50	170,50
3	680,00	160,00	8,50	168,50
4	520,00	160,00	6,50	166,50
5	360,00	160,00	4,50	164,50
Всього	200,00	800,00	42,50	842,50

Порівняємо наведені регулярні платежі в табличній формі (таблиця 5).

Таблиця 5

Порівняння лізингових платежів при різних схемах регулярних лізингових платежів

Лізингові періоди	Постійні платежі (ануїтет)	Платежі з постійним темпом приросту $k=3\%$	Платежі з постійним темпом приросту $k=-3\%$	Платежі зі сплатою боргу рівними частинами
1	2	3	4	5
1	168,55	158,85	178,84	172,50
2	168,55	163,62	173,47	170,50
3	168,55	168,53	168,27	168,50
4	168,55	173,58	163,22	166,50
5	168,55	178,79	158,32	164,50
Всього	842,75	843,37	842,11	842,50

Як бачимо з таблиці, платежі з постійним додатнім темпом приросту в абсолютному значенні дають найбільший прибуток лізинговій компанії і, відповідно, є найбільш витратними для лізингоотримувача.

На практиці, лізингові компанії частіше за все використовують дві схеми з наведених: ануїтет та платежі з рівномірним погашенням вартості предмету лізингу (графа 2 та графа 5). При цьому слід зазначити, що при рівних умовах щодо відсоткової ставки, строку лізингу та викупної вартості абсолютний дохід від застосування ануїтету завжди буде більший.

Нерегулярними називають сплату лізингових платежів, що здійснюються в різних сумах за різні проміжки часу. Ініціатива щодо застосування нерегулярних платежів частіше за все надходить від лізингоотримувача. Це здебільшого пов'язано з сезонністю бізнесу компанії-лізингоотримувача або ж стратегією одночасного інвестуванням значної суми грошових коштів в оборот для стрибкоподібного росту бізнесу або для виконання привабливого контракту.

Зазвичай лізингоотримувач пропонує погодити графік, в якому лізингові платежі є незначними в перші періоду лізингу і швидко зростають через певний проміжок часу. В такому випадку заробіток лізингової компанії переважно буде більшим ніж при застосуванні схем регулярних платежів. Необхідно також зазначити, що в цьому збільшується ризик, пов'язаний з невиконання клієнтом договору

лізингу, а тому лізингова компанія завжди збільшить процент по лізингу на премію за ризик дефолту по контракту.

На практиці також є ситуації, коли клієнт бажає швидше розрахуватися за предмет лізингу і, як наслідок, сплатити менше процентів лізинговій компанії. При цьому клієнт пропонує погодити графік платежів, в якому розмір лізингових платежів в перші періоди є досить значним, а через деякий період різко зменшується. В такому випадку сума отриманих лізингодавцем процентів буде менше ніж при застосуванні схеми регулярних платежів. Вважаючи на це лізингова компанія і в цьому випадку має збільшити процент за лізинг на компромісну величину. Збільшення процентної ставки викликане тим, що при такій схемі лізингова компанія недоотримає частину доходів в порівнянні із застосуванням ануїтету або іншої схеми регулярних платежів.

Наведемо порядок розрахунку нерегулярних лізингових платежів. Спочатку задається графік лізингових платежів. Розподіл платежу на відшкодування вартості предмета лізингу та проценти проводиться послідовно за вже відомою нам формулою:

$$d_t = A - D_{t-1} \cdot i, \text{ де}$$

d_t – сума, що відноситься в погашення вартості мана в періоді $t=1, \dots, n$.

D_{t-1} – залишок заборгованості за предмет лізингу на кінець періоду $t-1$.

Останнім лізинговим платежем досягається рівність сум виплат і заборгованості за предмет лізингу. Для визначення останнього лізингового платежу необхідно продисконтувати (привести до теперішньої вартості) потік лізингових платежів за виключенням останнього платежу, оскільки він на цей час ще невідомий. Знайти арифметичну різницю між вартістю майна та продисконтованою сумою лізингових платежів. Ця різниця буде становити теперішню вартість останнього лізингового платежу. Для графіку необхідно розрахувати її майбутню вартість. Наведемо формули для здійснення вказаних розрахунків.

Сума дисконтованих лізингових платежів:

$$\sum_{t=1}^{n-1} A_t \frac{1}{(1+i)^t}$$

Розмір останнього лізингового платежу розраховується за формулою:

$$A_n = \left(P - S \frac{1}{(1+i)^n} - \sum_{t=1}^{n-1} A_t \frac{1}{(1+i)^t} \right) \cdot (1+i)^n$$

Розглянемо наведені формули розрахунку на прикладі.

Приклад 5.

Залишимо такі самі параметри лізингової угоди як і в попередніх прикладах (вартість предмету лізингу 1000 грн., процентна ставка по лізингу 1.25% на місяць, строк лізингу приймемо за 5 місяців, залишкова (викупна) вартість становить 200 грн.). Крім того, погоджено наступні лізингові платежі: 1-й період лізингу – 20,00 грн., 2-й період – 0,00 грн., 3-й період – 50,00 грн., 4-й період - 350,00 грн. Необхідно визначити суму останнього лізингового платежу та побудувати графік платежів.

Спочатку про дисконтуємо суму запропонованих лізингових платежів. Підставивши значення змінних у наведену формулу отримаємо:

$$\sum_{t=1}^4 A_t \frac{1}{(1+0,0125)^t} = 20 \frac{1}{(1.0125)^1} + 50 \frac{1}{(1.0125)^3} + 350 \frac{1}{(1.0125)^4} = 400,96 \text{ грн}$$

Знайдемо майбутню вартість останнього лізингового платежу:

$$A_s = (1000 - \frac{1}{(1.0125)^5} - 400,96) \cdot (1 + 0,0125)^5 = 437,43 \text{ грн}$$

Таблиця 6

Графік сплати лізингових платежів, відшкодування вартості предмета лізингу та процентів при нерегулярних платежах

Лізингові періоди	Лізинговий платіж	Залишок заборгованості (гр.3-гр.5)	Проценти (гр.3*ставка лізингу)	Погашення вартості (гр.2-гр.4)
1	2	3	4	5
1	20,00	1 000,00	12,50	7,50
2	-	992,50	-	-
3	50,00	992,50	24,97	25,03
4	350,00	967,47	12,09	337,91
5	437,43	629,56	7,87	429,56
Всього	857,43	200,00	57,43	800,00

* Проценти за 2-й та 3-й періоди лізингу.

Як бачимо з таблиці 6, при всіх інших рівних умовах, порядок та розмір платежів досить суттєво впливають на загальний розмір контракту в порівнянні з наведеними схемами регулярних платежів. За всіх інших рівних умов, у разі нерегулярної сплати, загальна сума лізингових платежів зростає.

Однією з основних переваг лізингу є використання різноманітних схем лізингових платежів. Саме завдяки цьому досягається оптимальний, зручний та вигідний для лізингодавця та лізингоодержувача варіант виплат. Проаналізувавши вищезазначені методи розрахунку лізингових платежів, можна зробити висновок, що оцінити лізинг за допомогою методів розрахунку величини лізингових платежів, заснованих на калькуляції витрат лізингодавця, не представляється можливим. Оптимальними, з економічної точки зору, для будівельної компанії-лізингоотримувача є методи засновані на теорії зміни вартості грошей у часі або методі фінансових рент, скореговані з урахуванням впливу інфляції. Нажаль, в Україні відсутні методи розрахунку лізингових платежів, які б були затверджені офіційно у нормативно-правових актах.

Згідно проведеного нами дослідження, на практиці, лізингові компанії частіше за все використовують дві схеми: ануїтет та платежі з рівномірним погашенням вартості предмету лізингу. При цьому слід зазначити, що при рівних умовах щодо відсоткової ставки, строку лізингу та викупної вартості абсолютний дохід для лізингової компанії від застосування ануїтету завжди буде більший, а отже є більш витратними для лізингоотримувача.

Проте як критерій для визначення вартості лізингової операції для лізингоотримувача розрахунок лише вартості лізингового платежу є недостатнім. Як видно з проведеного нами аналізу, для визначення вартості лізингової операції для будівельної компанії повинні також враховуватися супутні витрати пов'язані з придбанням будівельної техніки в лізинг (див. Рис.1), а також повинна бути визначена економічна ефективність лізингової угоди з урахуванням вартості альтернативних варіантів фінансування цього ж проекту.

Список літератури:

1. Закон України «Про фінансовий лізинг» № 1381-IV.
2. Газман В.Д. Финансовый лизинг / В.Д. Газман. - М.: ВШЭ, 2003.
3. Внукова Н.Н. Мир Лизинга / Н.Н. Внукова. - Х.: ОСНОВА, 1994. - 224с.
4. Красева Т. А. Основы лизинга / Т. А. Красева. - Ростов н/Д: Феникс, 2003. - 224 с.
5. Лещенко М.И. Основы лизинга: учеб. пособие / М.И. Лещенко. - М.: Финансы и статистика, 2000. - 336 с.

6. *Методические* рекомендації по расчёту лизинговых платежей: Утв. Министерством экономики РФ 16 апреля 1996 г.

7. *Левкович А.О.* Формирование рынка лизинговых услуг / А.О. Левкович. - М.: Изд-во деловой и учебной литературы, 2004. - 336 с.

8. *Прилуцкий Л.* Помощь в расчёте лизинговых платежей / Лизинг-Курьер. - 1999. № 6. - С. 4-9.

Отримано: 28.05.2012